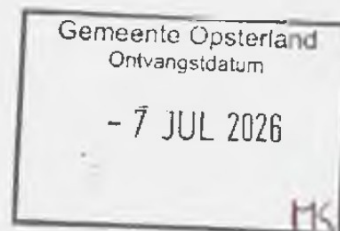

Aan de raad van de gemeente Opsterland
Postbus 10000
9244 ZP Beetsterzwaag

Leeuwarden, 7 juli 2026
Verzonden, **7 JULI 2026**

Ons kenmerk : 02535302
Domein/ Team : Bestuurszaken
Behandeld door : [REDACTED]
Uw kenmerk : [REDACTED]
Bijlage(n) : 1. Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2026 voor gemeenten
Onderwerp : Actualisatie Gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2026

Geachte gemeenteraad,

Inleiding

Ieder jaar informeren wij u over relevante en actuele onderwerpen waarop uw (meerjaren)begroting wordt beoordeeld vanuit onze wettelijke financiële toezichtstaak. Vanuit onze rol als toezichthouder hebben wij u begin april 2026 de begrotingscirculaire 2027 gestuurd met hierin de actuele ontwikkelingen met betrekking tot de gemeentefinanciën benoemd. Het is voor u van belang, als primair verantwoordelijke voor de financiële positie van uw gemeente, u goed te laten informeren. Uw kaderstellende en controlerende taak brengen met zich mee dat u erop toeziet dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

In de u toegezonden begrotingscirculaire 2027 is ook aangekondigd dat met de ingang van de begroting 2027 een geactualiseerd Gemeenschappelijk financieel toezichtkader van kracht zal zijn. De afgelopen maanden hebben de twaalf [REDACTED] in gezamenlijkheid gewerkt aan de actualisatie hiervan. Dit toezichtkader is door alle twaalf Gedeputeerde Staten vastgesteld en vormt hierbij vanaf de begroting 2027 het kader bij de beoordeling van de gemeentelijke begrotingen.

Bijgaand treft u het door ons vastgestelde Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK 2026) aan.

Waarom een nieuw GTK?

Het GTK Gemeenten 2020 was aan vernieuwing toe, enerzijds omdat de uit 2020 daterende versie actualisatie behoefde, omdat diverse wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hebben plaatsgevonden. Anderzijds is sinds kort een risicomodel in ontwikkeling, welke in het vernieuwde GTK 2026 wordt ingeleid.

Wat zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van het vorige GTK?

Sinds 2020 zijn er diverse aanpassingen geweest in de wet- en regelgeving. Naast beperkte wijzigingen in het BBV, zijn door de Commissie BBV enkele nieuwe notities uitgebracht, zoals de nota structurele en incidentele baten en lasten. De belangrijkste wijzigingen in het GTK 2026 zijn de volgende:

- Sinds de begroting 2025 is het voor gemeenten mogelijk om het surplus van de algemene reserve in te zetten. Door afspraken binnen het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (BOFv) eind 2023 zijn de kaders voor het inzetten van de reserves als structureel dekkingsmiddel verduidelijkt en verruimd. Hierdoor heeft de vermogenspositie een directere invloed op het toetsingscriterium structureel en reëel evenwicht. Deze mogelijkheid is nu ook verwerkt in het financieel toezichtkader.
- De herziene nota structurele en incidentele baten en lasten volgend, wordt gemeenten in het geactualiseerde GTK 2026 de mogelijkheid geboden om een specifieke stelpost onderuitputting op te nemen. Dit geeft gemeenten de ruimte om op voorhand in de begroting ermee rekening te houden dat niet alle plannen worden gerealiseerd. Op die manier wordt de (investerings-)planning direct betrokken bij de beoordeling van het structureel en reëel evenwicht.
- Ten slotte wordt in deze actualisatie het in ontwikkeling zijnde risicomodel toegelicht. Met dit model kan naast de beoordeling van het structureel reëel begrotingssaldi een breder beeld van de gemeentelijke financiële positie geschetst worden. Hiermee wordt aangesloten op de beantwoording van de minister van BZK naar aanleiding van een eerder door de Tweede Kamer aangenomen motie.

Bovenstaande wijzigingen met betrekking tot de extra mogelijkheden om de begroting structureel sluitend te maken zijn niet nieuw. Reeds eerder is uw gemeenteraad middels de begrotingscirculaire 2027 geïnformeerd over deze mogelijkheden. Ook in de ambtelijke gesprekken met de gemeenten zijn de bovenstaande onderwerpen aan de orde gekomen.

Het GTK Gemeenten 2026 zal van toepassing zijn vanaf de begroting 2027.

Tot slot

Gezien het financieel technische karakter van dit toezichtkader is deze ook verzonden naar de financieel contactpersoon bij uw gemeente.

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

mevr. N. Nijp
Stafhoofd Bestuurszaken